

Posudek vedoucí diplomové práce:

Denisa Kuncová *Emoční inteligence*

Červen 2009

Diplomantka zvolila pro svou práci téma zajímavé a pro učitele potřebné, neboť oblast emoční inteligence (EI) souvisí se socializací žáků, s péčí o klima, s podporou citového rozvoje, osobní i skupinové identity a empatie. Tato problematika je velmi náročná, rozbíhá se do mnoha souvislostí, je mnohvrstevnatá a i v odborné literatuře je jí dosud věnováno poměrně málo pozornosti, zvláště z hlediska potřeb učitele. Kromě toho je téma i obtížně uchopitelné. To jsou důvody, které činí orientaci i zpracování výkladu obtížnými. Projevuje se to na vícero místech v textu: objevují se zjednodušující tvrzení (např. s.42), některé, byť zajímavé informace, se přímo k tématu neváží a zatěžují text přílišnými odbočkami (např. s. 20), uváděné souvislosti sledují převážně jevové vztahy (např. 29-30). Občasné problémy s uspořádáním poznatků narušují jinak promyšlenou strukturu práce. Místy jsou zaměňována východiska za výsledky (typ formulací např. na s.36 - „Hodnoty by měly vycházet ze školské politiky“). Autorce však nelze upřít upřímnou snahu o proniknutí do problému a je zřejmé, že jí práce skutečně pomohla více porozumět výchovné práci učitele.

V teoretické části je možno kladně hodnotit ty kapitoly, v nichž se diplomantka pokouší vymezit základní pojmovou síť. Náročnost tématu ilustruje např. samotné vymezení EI. Autorka se například potýká s názory některých vědců, kteří ji považují za méně geneticky zatíženou (s.10), podle jiných autorů je však též geneticky podmiňovaná, navíc představuje i schopnost obstát v prostředí, event. ho přetvářet nebo vyměňovat za jiné. Tato definice se ale blíží praktické inteligenci nazírané v jiných psychologických souvislostech (řešení je pak na s.15). Nicméně autorka se zaměřila na určité faktory, na nichž se odborná literatura shoduje a které tvoří podstatu emoční inteligence (s.13). Pokusila se i o shrnující vymezení ve smyslu schopnosti vyznat se ve svých i cizích pocitech. Protože praktickým cílem práce bylo ověřit možnost transformace postupů měřících nebo diagnostikujících EI do výukových činností, věnovala autorka poměrně dost prostoru jejímu měření, ačkoli náleží především psychologům, nikoli učitelům. Správně jsou vybrány poznatky z vývojové psychologie. Kapitoly 3.5 a 3.6 a kapitola čtvrtá mířící už do práce učitele by vyžadovaly předchozími poznatky poučené komentáře, protože náměty o doporučení se týkají více předškolních dětí a jsou zacíleny spíše na rodiče.

Úkolem empiricko-didaktické části je převést v podstatě diagnostické metody do metod sociálně osobnostního výcviku v emoční oblasti. Metody jsou srozumitelně popsány, ne tak už okolnosti jejich ověřování a charakteristika akčního výzkumu, ačkoli všechny relevantní informace jsou v textu dohledatelné. Ocenit lze vytvoření „ankety“ na základě vymezení EI podle odborných zdrojů i reflexe jejího využití ve výuce. Naproti tomu pro děti jistě přitažlivá aktivita „test s vejci“ není připravena metodicky jako pomůcka pro učitele, také její „překreslení“ v příloze asi nebude v této podobě přímo využitelné. Zajímavým pokusem je „sledování filmu“, i zde by bylo vhodné zhodnotit, jaké typy filmů jsou vhodné i vzhledem k věku žáků a jak tuto časově náročnou činnost ve třídě uplatnit. Empirická část však ve svém celku splnila stanovené cíle.

Náměty k diskusi:

1. Jsou nějaké indikátory v chování a jednání dítěte na 1. stupni, které mohou učitelé napovědět i bez cílené diagnostiky EI, jestli je dítě v emoční tenzi nebo jaké oblasti sociálního a emocionálního klimatu ve třídě podporovat a utlumovat?
2. Proč se domníváte, že pro rozvoj EI jsou ve výuce výhodnější, či snad účinnější, právě navrhované činnosti oproti např. prožívání umění, ať už v beletrii, hudbě, pohybu nebo výtvarné oblasti? Vliv uměleckých oborů na EI nebyl v práci zmíněn.
3. V čem vidíte hlavní přínos své práce pro začínající učitele? Co byste jim z pěti představovaných činností nejspíše doporučila pro podporu kladného klimatu ve třídě a proč.

Doporučuji k obhajobě. Připomínám nedostatečnou jazykovou korekturu, nedůslednou grafiku odstavců a citací, ne vždy přehledné odkazy (zvl.kap. 2.2, ale i dále v textu).

Návrh hodnocení:

dobře

V Praze, dne 24. 4. 2009

PhDr. Helena Hejlová, Ph.D